

Toelichting & algemene conclusies Bruidsschat Milieu & Bouwen

Programma

Omgevingswet

Datum

Dec 2021

Portefeuillehouder

G. Post jr.

Inleiding

Met de komst van de Omgevingswet verhuizen er een aantal regels van het Rijk naar gemeenten. Het gaat om regels over bouwwerken, open terreinen en erven, geluid van wegen en spoorwegen, gemeentelijke vergunningen, lozingen en milieubelastende activiteiten. Het is aan de gemeenten om deze onderwerpen onder de Omgevingswet zelf te regelen in het omgevingsplan. Voor de decentralisatie van deze regels is er een bijzonder stukje overgangsrecht in het leven geroepen, de bruidsschat. De rijksoverheid zorgt ervoor dat de bruidsschatregels automatisch in het tijdelijke omgevingsplan terecht komen, zodat gemeenten na inwerkingtreding van de Omgevingswet de tijd hebben om zelf een afweging te maken hoe ze deze onderwerpen willen regelen.

De bruidsschat bestaat voor een groot gedeelte uit regels over milieubelastende activiteiten en specifieke milieuaspecten, zoals geluid en geur. Vanwege hun expertise op dit vlak, is de OFGV gevraagd om samen met de gemeente Urk een lokale vertaling te maken van de bruidsschatregels milieu. Dit is gebiedsgericht ingestoken. Daarnaast is de bruidsschat bouwen uitgewerkt op soortgelijke wijze.

Werkwijze

De beoordeling van de bruidsschatregels houdt in dat per set van regels (voor b.v. een milieubelastende activiteit of milieuaspect, zoals geluid) is gekeken naar het doel van de regels, naar de activiteit die met de regels wordt gereguleerd en de relevantie van deze regels voor de gemeente Urk. Indien de regels als relevant zijn aangemerkt is er gekeken of deze regels in de huidige vorm kunnen blijven bestaan of dat er een noodzaak of wens bestaat om deze regels aan te passen.

Diverse medewerkers van de gemeente Urk en de OFGV met verschillende achtergronden hebben meegewerkt aan de beoordeling.

Bruidsschat milieu

Deze beoordeling van de bruidsschatregels is gedaan in het kader van het omgevingsplan nieuwe stijl voor de gemeente Urk. De lokale beoordeling van de bruidsschat milieu vormt een bouwsteen voor het maken van een strategie dan wel plan van aanpak voor het omzetten van het tijdelijk omgevingsplan naar een omgevingsplan nieuwe stijl, zoals de Omgevingswet dat voorschrijft. Het resultaat van de lokale analyse geeft een goed beeld in hoeverre de bruidsschatregels milieu relevant zijn voor de gemeente Urk en in hoeverre deze regels aangepast moeten worden in het nieuwe omgevingsplan zoals de Omgevingswet dat voorschrijft.

De lokale beoordeling is gebiedsgericht ingestoken. De gemeente Urk is opgedeeld in vier gebiedstypen:

- Landelijk gebied
Buitengebied en Urkerland, excl. Oranjewijk en Toppad
- (bestaande) Woonwijk
Urk-Noord, De Top, Urkerhard, De Reede, De Staart, Oranjewijk en deel van Zeeheldenwijk
- Bedrijven- en industrieterrein
Haven- en industrieterrein, Industrieterrein II, incl. westzijde Zeeheldenwijk
- Centrum gebied
Urk-Kom en winkelcentrum Urkerhard

Met de lokale beoordeling is toegewerkt naar een overzicht met relevante en gelabelde regels per gebiedstype. Deze overzichten zijn uitgebreid met de niet relevante regels voor het betreffende gebiedstype en daarnaast is per set van relevante regels aangegeven of deze regels moeten worden behouden, moeten worden aangepast op korte termijn (KT) of lange termijn (LT) of dat de regels geschrapt kunnen worden. De achtergrond van deze keuze is ook in kaart gebracht in het overzicht.

Bruidsschat bouwen

De regels voor bouwen zijn gemeente breed toe te passen. Het is ook om deze reden dat deze regels niet gebiedsgericht beschouwd zijn.

Uitkomsten op hoofdlijnen

De Excel overzichten bevatten veel informatie op een hoog detailniveau. Per set van regels is terug te vinden wat de huidige en toekomstige vindplaats is en welke reikwijdte de regels hebben (toepassingsbereik). Ook is een korte weergave van de inhoud terug te vinden, zijn er praktijkvoorbeelden gegeven en wordt in het geval van milieu een doorkijkje gegeven naar de instructieregels voor gemeenten vanuit het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Bij de beoordeling zijn verschillende vragen behandeld. Zijn deze regels in het specifieke geval van de gemeente Urk ook echt als relevant te benoemen (in het geval van milieu : voor dit gebiedstype)? Met andere woorden zijn deze regels echt nodig ter bescherming van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving? Bijvoorbeeld omdat een milieubelastende activiteit ook daadwerkelijk voorkomt in het gebied of het de verwachting is dat een bepaalde activiteit in de nabije toekomst voor gaat komen. Of om te blijven borgen dat negatieve milieueffecten, zoals geluid- of geurhinder van bedrijven, zoveel mogelijk worden beperkt dan wel worden voorkomen. Naast het inzichtelijk maken van de relevante regels, zijn ook de niet relevante regels uit de bruidsschat per gebiedstype expliciet benoemd voor milieu. Gezien de gemeente brede aard van de regels voor bouwen was dit niet nodig voor de bruidsschat bouwen.

Vervolgens is er voor de relevante regels per onderwerp, zoals de regels over energiebesparing bij bedrijven of de regels over geluid en bodem, een keuze gemaakt om deze regels in principe te behouden, aan te passen op korte of lange termijn of te schrappen. Ook is aangegeven waarom een bepaalde keuze is gemaakt en bij milieu of er nog bijzonderheden of nog nader te onderzoeken zaken bij bepaalde onderwerpen benoemd. Te denken valt aan een relatie met regels in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) of een nadere check welk soort bedrijvigheid in een bepaald gebied op basis van het bestemmingsplan nu wel of niet is toegestaan.

De resultaten per gebiedstype overziend, zijn er naast de vele details in de overzichten, ook een aantal meer algemene conclusies dan wel aandachtspunten te benoemen.

Niet relevante regels per gebiedstype

De geïnventariseerde relevante regels per gebiedstype zijn gelabeld naar behouden, aanpassen op lange of korte termijn en (alsnog) schrappen. De niet relevante regels zijn per onderwerp niet meer afzonderlijk gelabeld. Deze niet relevante regels kunnen geschrapt worden voor de desbetreffende gebieden. Een voorbeeld om deze conclusie te illustreren. In het gebiedstype centrum zijn de regels over geluid op een gezoneerd industrieterrein als niet relevant bestempeld, omdat de centrumgebieden binnen de gemeente logischerwijze geen gezoneerde industrieterreinen bevatten. Deze regels over geluid op gezoneerde industrieterreinen kunnen dus op basis van de lokale beoordeling voor de gebieden Urk-Kom en winkelcentrum Urkerhard geschrapt worden in het omgevingsplan nieuwe stijl.

Te schrappen regels

Van de relevante regels die in de overzichten alsnog zijn aangemerkt als 'schrappen', is gebleken dat de activiteiten waarvoor de regels zijn gesteld binnen de gemeente Urk niet voorkomen en het ook niet de verwachting is dat deze activiteiten in de nabije toekomst gaan voorkomen. De noodzaak om dergelijke activiteiten te reguleren ontbreekt dus in het omgevingsplan. Een voorbeeld vormen de regels over civiele buitenschietsbanen. Deze regels zijn voor het landelijk gebiedstype in eerste instantie als relevant aangemerkt. Een nadere verkenning wees echter uit dat er binnen de gemeente geen civiele buitenschietsbanen bestaan en het ook niet de verwachting is dat er in de toekomst een civiele buitenschietsbaan geëxploiteerd zal gaan worden.

Te behouden regels per gebiedstype

Van de regels die in de overzichten per gebiedstype zijn gelabeld als 'behouden', kan de algemene conclusie worden getrokken dat deze regels behouden moeten blijven voor het borgen van een gelijkwaardig beschermingsniveau voor de kwaliteit van de fysieke leefomgeving binnen de gemeente Urk onder de Omgevingswet en meer specifiek het omgevingsplan. Ook zijn alle algemene bepalingen aangemerkt als behouden, omdat deze regels belangrijk zijn voor de toepassing en werking van de verdere regels uit de bruidsschat. Een voorbeeld is de algemene bepaling over de reikwijdte van de regels over vergunningplichten voor bepaalde milieubelastende activiteiten in de bruidsschat. Deze algemene bepaling geeft aan dat de lokale vergunningplichten uit de bruidsschat niet van toepassing zijn op milieubelastende activiteiten die in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) als vergunningplichtig zijn aangemerkt.

Aan te passen regels per gebiedstype

Met betrekking tot de categorie aan te passen regels op korte of lange termijn zijn er twee belangrijke conclusies te trekken. Het label 'aanpassen korte termijn' was bedoeld om inzichtelijk te krijgen voor welke regels er kort na inwerkingtreding van de Omgevingswet een noodzaak bestaat tot aanpassen, bijvoorbeeld vanwege een handhaafbaarheidsprobleem of andere urgente problematiek. Geen van de bruidsschatregels milieu is aangemerkt als aanpassen op korte termijn.

Wel zijn er regels gelabeld als 'aanpassen op lange termijn'. De reden hiervoor is nagenoeg altijd dat deze milieuregels uit de bruidsschat niet in overeenstemming zijn met de instructieregels uit het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). In het Bkl geeft het Rijk instructieregels aan gemeenten over het omgevingsplan en welke standaardwaarden voor bijvoorbeeld geluid, geur of externe veiligheid in ieder geval moeten terugkomen.

Het gaat om een soort minimaal beschermingsniveau voor de fysieke leefomgeving. Niet alle regels uit de bruidsschat voldoen automatisch aan deze instructieregels voor het omgevingsplan. De bruidsschatregels kunnen oude systematiek of een oud begrippenkader bevatten.

De regels over geluid gaan met betrekking tot de normering van piekgeluiden (L_{Amax}) bijvoorbeeld veranderen onder de Omgevingswet. De bruidsschatregels gaan nog uit van de huidige normering uit het Activiteitenbesluit milieubeheer. In de instructieregels van het Bkl is een ruimere normering opgenomen. Deze regels zijn dan ook in de overzichten per gebiedstype aangemerkt als 'aanpassen op lange termijn'. 'Op lange termijn' houdt in dat zodra de regels over geluid worden overgeheveld naar (een deel van) het omgevingsplan nieuwe stijl, deze regels op dat moment ook in overeenstemming gebracht moeten worden met de instructieregels van het Bkl onder de Omgevingswet.